

IZVJEŠTAJ O
SAMOEVALUACIJI ZA
2024/2025. GODINU
CETINJE, 2025.

SADRŽAJ

UVOD.....	3
INSTITUCIONALNI KONTEKST	7
KRATKA ISTORIJA FCJK.....	7
Osnovni podaci o ustanovi.....	8
Materijalno-tehnički uslovi.....	8
MISIJA I VIZIJA FAKULTETA ZA CRNOGORSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	9
CILJEVI FAKULTETA ZA CRNOGORSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	11
IZVJEŠTAJ.....	13
Etički kodeks Fakulteta za crnogorski jezik i književnost	18
Strategija obezbjeđenja kvaliteta Fakulteta za crnogorski jezik i književnost.....	19
Standardi i indikatori za obezbjeđivanje kvaliteta	22
SWOT analiza.....	37
ZAKLJUČAK	41

UVOD

Poštujući obavezu utvrđivanja dostignutog nivoa razvoja, javna visokoobrazovna ustanova Fakultet za crnogorski jezik i književnost je obavila proces interne evaluacije za studijsku 2024/25. godinu.

Ovim procesom nastoje se identifikovati oblasti koje je nužno poboljšati kako bi se unaprijedio rad ustanove. Interno procjenjivanje napretka i kvaliteta ima značajnu ulogu u razvoju institucije i njenom daljem usavršavanju. Fakultet za crnogorski jezik i književnost od svoga osnivanja do danas ima veoma značajnu ulogu u formiranju kompetentnih kadrova za rad u obrazovnom sistemu, razvoju nauke i afirmisanju pozitivnih društvenih vrijednosti te akademskoj brizi o jeziku, književnosti i kulturi. Uzimajući u obzir sve navedeno, veoma značajnu ulogu će imati sami Izvještaj i proces samoevaluacije kako bi se rad institucije istovremeno unaprijedio i afirmisao.

U postupku realizacije toga cilja sudionici u izradi Izvještaja su tokom septembra 2025. godine bili uključeni u rad četiri fokus grupe na kojima su raspravljali i prolazili pitanja **iz IEP Vodiča** za evaluaciju institucija visokog obrazovanja u Crnoj Gori. Proces interne evaluacije je počeo angažovanjem Komisije za samovrednovanje i obezbjeđenje kvaliteta koja je zadužena za upravljanje radom i izradom Izvještaja.

Komisija je odmah nakon konstituisanja održala prvu fokus grupu, proučila preporučeni **IEP Priručnik za proces interne evaluacije** i pripremila sve neophodne pretpostavke za uspješnu realizaciju predviđenih aktivnosti. Komisija je izvršila procjenu indikatora relevantnih za Fakultet.

Fakultet za crnogorski jezik i književnost uspješno je sproveo internu evaluaciju za studijsku 2024/2025. godinu, s ciljem unapređenja kvaliteta rada. Ovaj proces je vodila Komisija za samovrednovanje kroz angažovanje četiri fokus grupe, koristeći standarde *Evropskog prostora visokog obrazovanja* (ESG) i nacionalne smjernice. Rezultati evaluacije, koji su odražavali timski rad i konstruktivne sugestije učesnika, biće upućeni nadležnim institucijama i poslužiti kao osnova za dalji razvoj i poboljšanje rada institucije.

U postupku samoevaluacije Komisija je definisala standarde kvaliteta u skladu s Evropskim prostorom visokoga obrazovanja, odnosno s dokumentom *Standardi i smjernice za obezbjeđivanje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja* (ESG). (https://akokvo.me/wp-content/uploads/2020/12/ESG_cg_2015-converted.pdf)

Kako bi se ispoštovao planirani rok izrade, obezbijedili kvalitet i objektivnost Izvještaja uz primjenu različitih metodoloških alata, a tačke iz Izvještaja prikazale realno stanje, svi članovi Komisije su se izjasnili o načinima izbora mjernih instrumenata, o procesu samoevaluacije i procesu validacije samoevaluacije.

Druga fokus grupa je imala za cilj obradu Kvalitetnih indikatora utvrđivanja kvaliteta rada. Kroz praktične primjere prisutni su upoznati s alatima za utvrđivanje kvaliteta indikatora, izradom obrazloženja i preporukama. Posebno je ukazano na značaj Standarda koje bi Fakultet trebalo da definiše za pojedine indikatore kao i sama procjena indikatora od strane Komisije. Na kraju, zadatak je bio i obnoviti SWOT analizu koja je trebalo da pokaže sve ono o čemu se Komisija na kraju usaglasila da su realne procjene stanja, ali i definiše nove izazove i moguće probleme.

Radna verzija Izvještaja poslata je na adresu svih članova Komisije koji su bili učesnici fokus grupe. Svi učesnici fokus grupe dostavljali su svoje komentare koordinatoru za pisanje Izvještaja. Završna verzija Izvještaja je rezultat toga usaglašavanja, uprkos nedostatku propisanog obrasca. Timski rad i konceptualizacija pitanja iz Priručnika su skrenule pažnju učesnika Fokus grupe na pitanja i nedostatke u radu institucije. Rad na Izvještaju je aktivno uključio studenta predstavnika i tako nastavio dobru saradnju Fakulteta sa studentima. Odgovarajući na pitanja iz Priručnika, svi članovi Radne grupe razvijali su kritički odnos prema dosadašnjem radu, ali su i davali konstruktivne prijedloge za poboljšanje rada institucije.

Postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta definisan je **Statutom Fakulteta**, članovima 37 i 38. Prema tim članovima Fakultet sprovodi postupak samovrednovanja, odnosno evaluacije i ocjene kvaliteta studijskoga programa i uslova rada i Izvještaje dostavlja Upravnome odboru Fakulteta, Ministarstvu prosvjete Crne Gore i Agenciji za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja. Samovrednovanje se sprovodi kontinuirano (godišnje i periodično u intervalima koje utvrdi Upravni odbor), putem anketa, kontrole kvaliteta, metoda i redovnosti nastave, analize rezultata ispita, SWOT analize i na drugi način.

Upravni odbor obrazuje posebna tijela za sprovođenje kontrole i definiše njihov djelokrug te dinamiku i način rada. Tim članovima je definisano da se proces samovrednovanja može obavljati i od strane stranih eksperata. U smislu toga člana Statuta Fakultet je napravio i Izvještaj o samoevaluaciji.

Od 2019. godine na Fakultetu djeluje Kancelarija za međunarodnu saradnju i obezbjeđenje kvaliteta koja koordinira aktivnosti vezane za proces samoevaluacije. Ta je kancelarija transformisana 2023. godine u Kancelariju za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta.

Polazeći od *Standarda i smjernica za obezbjeđivanje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG)*, Komisija je definisala sljedeće cjeline u postupku samoevaluacije:

1. Politika obezbjeđenja kvaliteta
2. Izrada i odobravanje programa
3. Učenje, podučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta
4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i sertifikovanje
5. Nastavno osoblje
6. Resursi za učenje i podrška studentima
7. Upravljanje informacijama
8. Informisanje javnosti
9. Kontinuirano praćenje i periodična revizija programa
10. Periodično eksterno obezbjeđenje kvaliteta
11. Mehanizmi akademskog integriteta i jačanja kulture integriteta.

Imajući u vidu *Standarde i smjernice za obezbjeđivanje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG)* te uporedna iskustva na nacionalnome nivou (dokument *Standardi i indikatori za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta/samoevaluacija* Univerziteta Crne Gore), Komisija je definisala sljedeće standarde kvaliteta na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost:

1. Unapređenje kulture kvaliteta i akademskog integriteta
2. Nastava
3. Studenti
4. Ljudski resursi
5. Naučno-istraživačka i umjetnička djelatnost
6. Saradnja i mobilnost
7. Upravljanje resursima.

INSTITUCIONALNI KONTEKST

KRATKA ISTORIJA FCJK

Institut za crnogorski jezik i književnost kao javna naučnoistraživačka institucija osnovan je radi izučavanja i afirmacije crnogorskoga jezika i književnosti. Osnovana ga je Vlada Crne Gore, na sednici od 29. jula 2010. godine („Službeni list“, br. 56/10). Nakon četiri godine Institut je transformisan u naučnoistraživačku i visokoobrazovnu ustanovu – Fakultet za crnogorski jezik i književnost sa sedištem na Cetinju (Odlukom Vlade Crne Gore broj 03/7346).

Glavne djelatnosti Instituta:

- proučavanje crnogorske književno-jezičke prošlosti
- standardizacija crnogorskoga jezika
- izrada rječnika crnogorskih govora
- izučavanje crnogorskoga jezika i književnosti u prošlosti i sadašnjosti
- izdavaštvo
- organizovanje naučnih skupova.

Stalna i planska briga o crnogorskome jeziku, razvoj jezičke svijesti u Crnoj Gori, proučavanje crnogorskih književnih i jezičkih tendencija u prošlosti i sadašnjosti bile su osnovna misija Instituta.

Fakultet za crnogorski jezik i književnost počeo je s radom 8. septembra 2014. godine svečanom akademijom održanom u Kraljevskome pozorištu Zetski dom. Fakultet je osnovan s misijom da obrazuje studente i studentkinje iz oblasti crnogorskoga jezika i književnosti te da praćenjem međunarodnih standarda omogući studentima vezu sa srodnim institucijama visokoga obrazovanja u inostranstvu. Fakultet je uz to nastavio prethodnu misiju Instituta – da podstiče naučno-istraživački rad i izdavaštvo na polju književne, jezičke i kulturne montenegriskike.

Vizija je Fakulteta za crnogorski jezik i književnost da bude najvažnija i najprepoznatljivija visokoškolska i naučnoistraživačka institucija u području filološke i kulturne montenegrizike, koja će obrazovati stručni kadar iz oblasti nauke o jeziku i književnosti te doprinijeti razvoju i kvalitetu obrazovnoga sistema u Crnoj Gori.

Osnovni podaci o ustanovi

Naziv fakulteta: Fakultet za crnogorski jezik i književnost

Adresa: Baja Pivljanina 134, Cetinje

Telefon: +382 41 241 244

Telefaks: +382 41 241 243

Web-site: www.fcjk.me

E-mail: info@fcjk.me

Godina osnivanja: 2014.

Broj studenata osnovne studije 24/25: 83

Broj studenata master studije 24/25: 45

Broj diplomiranih 24/25: 9

Broj masteriranih 24/25: 6

Procenat primljenih kandidata na osnovnim u odnosu na konkursom predviđen broj: 67,5%

Procenat primljenih kandidata na masteru u odnosu na konkursom predviđen broj: 33,33%

Broj zapošljenih: **30**

Materijalno-tehnički uslovi

Broj sala: **5**

Broj profesorskih

kabineta: **8**

Dekanat: **3**

Biblioteka: **4**

Administrativne prostorije: **4**

Informatički kabinet: **1**

MISIJA I VIZIJA FAKULTETA ZA CRNOGORSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

Fakultet za crnogorski jezik i književnost je osnovan s misijom da:

- obrazuje studente iz oblasti crnogorskog jezika i književnosti;
- praćenjem međunarodnih standarda omogućiti studentima vezu sa srodnim institucijama visokog obrazovanja u inostranstvu;
- povezivanjem sa domaćim, regionalnim i međunarodnim institucijama prihvata i primjenjuje pozitivna iskustava u okviru djelatnosti Fakulteta;
- teži kontinuiranom praćenju i unapređenju kvaliteta studijskih programa, nastave, naučnoistraživačkog rada i svih drugih standarda iz oblasti visokog obrazovanja i nauke u okviru djelatnosti Fakulteta;
- obezbjeđuje uslove za realizaciju i razvoj naučno-istraživačkog rada u okviru djelatnosti Fakulteta te u skladu s tim razvija i izdavačku djelatnost iz oblasti književne i jezičke montenegriskike;
- kontinuirano unapređuje izdavačku djelatnost angažovanjem, kako akademskog kadra, tako i studenata;
- se bavi sveukupnim proučavanjem, očuvanjem i promocijom crnogorskog jezika, književnosti, kulture, identiteta; obrazuje kompetentan kadar iz oblasti humanističkih nauka i bude odgovoran za promociju i status crnogorskog jezika i kulture u procesu evropskih integracija;
- kao društveno odgovoran subjekt bude intenzivno uključen u život i rad lokalne zajednice.

Vizija Fakulteta za crnogorski jezik i književnost:

Vizija je Fakulteta za crnogorski jezik i književnost da bude najvažnija i najprepoznatljivija visokoškolska i naučno-istraživačka institucija u području filološke i kulturne montenegriskike. Osim toga da bude najvažnija i najkvalitetnija institucija; ona obrazuje stručni kadar iz oblasti nauke o jeziku i književnosti, koji će na nacionalnom nivou doprinijeti razvoju i kvalitetu obrazovnog sistema u Crnoj Gori, ali i na širem regionalnom i evropskom planu.

Promovišući najviše standarde na obrazovnom i naučnom planu, stremi da bude najvažnija i najkvalitetnija institucija koja donosi novine i promjene na planu nauke te se

bavi promocijom nauke na nacionalnom i regionalnom nivou; stvara kadrove i povećava zapošljivost svojih studenata u skladu s najaktuelnijim kompetencijama i kvalifikacijama potrebnim na tržištu rada. Fakultet teži stvaranju međunarodne prepoznatljivosti kroz postignuća svog akademskog osoblja i rada cjelokupne institucije; na kraju i ne manje važno pozicionira crnogorski jezik kao jedan od evropskih jezika i nastoji da zadrži ulogu najvažnijeg faktora u promociji i očuvanju crnogorskog identiteta.

CILJEVI FAKULTETA ZA CRNOGORSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

Osnovni dugoročni ciljevi Fakulteta su da:

- kontinuiranim radom ostvaruje i stalno unapređuje kvalitet obrazovanja;
- poboljšava kvalitet studijskog programa, nastave i uslova za rad;
- uključi studente kao partnera u procesu visokog obrazovanja;
- istražuje i proučava crnogorsku književno-jezičku prošlost u evropskom kontekstu;
- učestvuje u standardizaciji crnogorskog jezika;
- izučava crnogorski jezik i književnost u prošlosti i sadašnjosti;
- se bavi izdavačkom djelatnošću;
- organizuje naučne simpozijume na temu jezika i književnosti i kulture;
- kontinuirano razvija i stvara uslove za naučno-istraživački rad;
- razvija i unapređuje međunarodnu saradnju i omogućiti svojim studentima i nastavnom osoblju usavršavanje na inostranim institucijama visokog obrazovanja;
- stvara nastavni podmladak;
- stalno unapređuje znanja zapošljenih;
- u svim oblastima svog djelovanja razvija sistem obezbjeđenja kvaliteta;
- u potpunosti primjenjuje nove obrazovne i naučne tehnologije;
- razvija mobilnost studenata i nastavnog kadra;
- ostvaruje druge ciljeve iz oblasti visokog obrazovanja.

U cilju ispunjavanja definisane misije Fakultet za crnogorski jezik i književnost će težiti ispunjenju konkretnih zadataka, a naročito:

- kontinuiranoj modernizaciji studijskoga programa i podizanju standarda obrazovanja;
- obrazovanju nastavnog i naučnog kadra iz oblasti jezičke i književne montenegrizike;
- primjeni savremenih metoda u nastavi uključujući i učenje na daljinu;
- izboru kompetentnog nastavnog, naučno-istraživačkog i administrativnoga kadra;
- uključivanju u razne naučno-istraživačke projekte i ekspertize uz značajno uključivanje mladih istraživača;
- razvijanju raznih oblika cjeloživotnog učenja;
- uključivanju studenata u sve vidove rada i odlučivanja na Fakultetu i razvijanju saradnje sa srodnim domaćim i stranim institucijama;
- vođenju relevantnog međunarodnog časopisa za filologiju koji će biti promovisan i dobro pozicioniran na evropskom i svjetskom nivou te donositi rezultate relevantnih istraživanja na polju filologije i humanistike;

- organizovanju naučnih simpozijuma, promocija, okruglih stolova, rasprava koji će okupljati značajnu domaću i svjetsku naučnu javnost, čiji će rezultati biti naučno relevantni i doprinostiti razvoju nauke i obrazovanja;
- jačanju svijesti o značaju izgradnje kulture kvaliteta kod svih zaposlenih;
- aktivnom učešću u društvenoj zajednici kroz društveno-korisni rad;
- aktivnom učešću u društvenim debatama i upoznavanju šire javnosti s rezultatima rada Fakulteta;
- stvaranju atmosfere u kojoj su etika i demokratija u radu najvažnije vrijednosti u društvu.

Fakultet za crnogorski jezik i književnost je važan ne samo naučno-obrazovni već i društveno- kulturni faktor u praćenju procesa u nauci i obrazovanju u Crnoj Gori. Nastavnici i saradnici Fakulteta prisutni su u javnosti kroz brojne skupove i događaje, javne debate na kojima se ukazuje na probleme iz oblasti svoje struke. Jedan od pozitivnih primjera je uključenost Fakulteta u pribavljanju dokumentacije za dobijanje međunarodnoga koda za crnogorski jezik.

Fakultet crnogorskoj javnosti nudi i informacije o dostignućima iz oblasti filologije i kulturologije u svijetu, prije svega zahvaljujući angažmanu inostranih profesora, razvijanju međunarodne saradnje, prevođenju literature sa stranih jezika, organizovanju tribina, tematskih projekcija inostranih filmova.

Fakultet svakog semestra i akademske godine promovise svoja najvrednija i najnovija izdanja u Crnoj Gori i šire te tako stvara kulturno-obrazovni ambijent u kome su najviše vrijednosti nauka, kultura i obrazovanje. Fakultet u tom smislu saraduje sa svim relevantnim institucijama iz Crne Gore, regiona, Evrope i svijeta. Fakultet je resursni centar za promociju i njegovanje evropskih naučnih i kulturnih vrijednosti u Crnoj Gori i regionu.

IZVJEŠTAJ

Upravljanje Fakultetom i uloge i nadležnosti definisane su Statutom i Aktom o sistematizaciji i organizaciji rada na fakultetu.

Organ upravljanja je Upravni odbor, a organ rukovođenja je dekan, dok je Vijeće stručni organ Fakulteta za crnogorski jezik i književnost.

Fakultet teži decentralizaciji upravljanja i donošenju odluka na više nivoa. U Upravnom odboru Fakulteta nalazi se po jedan predstavnik nastavnoga i nenastavnoga osoblja, predstavnik studenata te dva predstavnika osnivača. To govori o decentralizaciji uprave fakulteta jer u Upravnom odboru niko nema apriornu većinu – ni osnivač, ni studenti, ni nastavnici, ni nenastavno osoblje. Takav Upravni odbor imenuje dekana po konkursu koji se organizuje svake treće godine.

Organi Fakulteta i njihove djelatnosti:

Vijeće Fakulteta:

- prati rad studenata Fakulteta
- razmatra uspješnost procesa nastave i druga pitanja koja se tiču studijskoga programa
- razmatra pitanja od značaja za nastavni i naučnoistraživački rad Fakulteta
- razmatra naučnoistraživačke projekte, njihove izvještaje o radu, programe rada i završne elaborate
- predlaže Upravnome odboru promjene u strukturi i sadržini studijskoga programa i predmeta, nastavnim metodama i drugim akademskim pitanjima
- predlaže pokretanje postupka za izbor u zvanje
- daje mišljenje u postupku zapošljavanja akademskoga osoblja sa već stečenim zvanjem
- daje mišljenje u postupku zapošljavanja saradnika u nastavi i saradnika u istraživanju
- donosi program usavršavanja akademskog, stručnog, naučnog i istraživačkog kadra Fakulteta

- predlaže organizovanje skupova
- predlaže pozivanje istaknutih naučnih i akademskih radnika radi angažovanja na Fakultetu
- predlaže i imenuje recenzente za projekte, i
- vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom.

Upravni odbor:

- utvrđuje poslovnu politiku Fakulteta
- bira i razrješava dekana Fakulteta
- donosi Statut, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji, sistematizaciji radnih mjesta, zaradi i drugim primanjima i druga opšta akta
- odlučuje o statusnim promjenama Fakulteta uz saglasnost osnivača
- formira organizacione jedinice
- donosi godišnji finansijski plan
- usvaja periodični i godišnji račun
- utvrđuje visinu školarine uz saglasnost Ministarstva prosvjete i druge naknade koje se plaćaju Fakultetu
- odlučuje o kupovini i prodaji sredstava Fakulteta u skladu sa zakonom
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom.

Dekan

Uslovi: doktor nauka iz oblasti filologije i pet godina radnoga iskustva

Broj izvršilaca: 1 (jedan)

Pored poslova predviđenih zakonom i Statutom Fakulteta:

- učestvuje u realizaciji nastave i naučnoistraživačkih programa
- brine o skladnoj organizaciji rada Fakulteta
- angažuje osoblje radi efikasnije realizacije nastavnih, naučnoistraživačkih i drugih poslova iz djelokruga Fakulteta
- donosi i potpisuje akta u skladu s ovlašćenjima
- obavlja druge poslove iz domena rada dekana, nastavnika i naučnoga radnika. Za svoj rad odgovoran je Upravnome odboru.

Prodekan

Uslovi: saradnik u nastavi ili nastavnik

Broj izvršilaca: 2 (dva)

- Pored poslova predviđenih Statutom Fakulteta:
 - koordinira nastavni proces na Fakultetu, stara se o pravilnome i dosljednome sprovođenju nastave
- predšedava Komisijom za upis na prvu godinu studija
- stara se i preduzima mjere u cilju osavremenjavanja, modernizacije i usaglašavanja procesa nastave s razvojnim dostignućima nauke
- prati efikasnost nastavnoga procesa i efikasnost studiranja i predlaže dekanu odgovarajuće mjere
- predlaže dekanu odgovarajuće mjere po pitanju unapređenja nastavne djelatnosti
- koordinira rad katedre
- učestvuje u izradi opštih akata koji regulišu pitanja nastave
- koordinira poslove vezane za naučne projekte i međunarodnu saradnju
- obavlja i druge poslove po ovlašćenju dekana.

U organizacionim jedinicama Fakulteta obavljaju se poslovi:

U Dekanatu:

- organizacija nastave
- koordinacija nastavnoga i administrativnoga osoblja
- koordinacija rada sa studentima
- drugi poslovi u skladu sa Zakonom.

U Nastavno-naučnoj jedinici:

- nastava crnogorskoga jezika i književnosti
- izučavanje crnogorske književno-jezičke baštine
- izučavanje crnogorske kulturne baštine

- izučavanje crnogorskih narodnih govora
- nastava iz opšte lingvistike, svjetske književnosti, teorije književnosti, kulture
- izrada rječnika crnogorskoga jezika
- pokretanje naučnih skupova
- izdavaštvo iz oblasti jezičke i književne montenegristike i jezikoslovlja i nauke o književnosti uopšte.

U Sekretarijatu:

- priprema i obrada administrativnih materijala
- poslovi Studentske službe
- poslovi pravne prirode
- personalni poslovi
- računovodstveni i knjigovodstveni poslovi
- poslovi tehničke pripreme izdanja
- poslovi međunarodne saradnje i odnosa s javnošću
- drugi poslovi koji po svojem sadržaju spadaju u navedenu vrstu poslova.

Tabelarni prikaz organizacije Fakulteta za crnogorski jezik i književnost:

UPRAVLJANJE USTANOVOM		
Naziv	UPRAVNI ODBOR	Prof. dr Boban Batrićević, predsjednik
Broj članova	5 (pet)	
Struktura organa	Predstavnik osnivača	mr Dragana Četković, član
	Predstavnik osnivača	Branka Nikčević, član
	Predstavnik akademskog osoblja	Prof. dr Boban Batrićević, predsjednik
	Predstavnik neakademskog osoblja	Milutin Mijović, član
	Predstavnik studenata	Sofija Lopičić, član

RUKOVOĐENJE USTANOVOM	
ORGAN	IME I PREZIME
DEKAN	Prof. dr Aleksandar Radoman, dekan

RUKOVOĐENJE STUDIJSKIM PROGRAMOM	
STUDIJSKI PROGRAM	RUKOVODILAC
Osnovni akademski studij Crnogorski jezik i književnost	Prof. dr Aleksandar Radoman, dekan
Master akademski studij Crnogorski jezik i književnost	Prof. dr Aleksandar Radoman, dekan

VIJEĆE USTANOVE			
	ČLANOVI VIJEĆA	BROJ	PROCENAT
1.	Osooblje sa nastavnim zvanjem profesora i docenta	17	56,66%
2.	Saradnici	8	26,66%
3.	Stručno osoblje	0	0
4.	Studenti	5	16,66%
UKUPNO		30	100%

Unutrašnje organizacione jedinice		
Služba	Rukovodilac službe	Broj izvršilaca
Dekanat	Prof. dr Aleksandar Radoman, dekan	3 izvršioca, s punim radnim vremenom

Unutrašnje organizacione jedinice		
Služba	Rukovodilac službe	Broj izvršilaca
Nastavno-naučna jedinica	Prof. dr Aleksandar Radoman, dekan	18 izvršilaca, s punim radnim vremenom

Unutrašnje organizacione jedinice		
Služba	Rukovodilac službe	Broj izvršilaca
Sekretarijat	Milena Radulović, sekretarka	13 izvršilaca, s punim radnim vremenom

Etički kodeks Fakulteta za crnogorski jezik i književnost

Upravni odbor FCJK usvojio je 27. 1. 2016. godine Etički kodeks na osnovu kojega je formiran Etički odbor.

Etičkim kodeksom uređena su moralna i profesionalna načela kojih se mora pridržavati akademsko i drugo osoblje i studenti, u cilju očuvanja i unapređenja dostojanstva i ugleda Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, shodno njegovoj misiji, kao i postupak za slučaj povrede tih načela. Etički kodeks predstavlja zajednički sistem vrijednosti, dominantni model profesionalnog ponašanja akademskog i drugog osoblja s posebnom ulogom u promovisanju naučne čestitosti te naglašavanju civilizovanoga odnosa između svih pripadnika akademske zajednice i odgovornom ostvarivanju prava i izvršavanje obaveza u naučno-istraživačkom i nastavnom radu. Etički kodeks definiše moralna i profesionalna načela (profesionalnu odgovornost, odgovornost prema studentima i odgovornost studenata, odgovornost prema kolegama i instituciji) te propisuje postupak u slučaju povrede moralnih i profesionalnih načela.

O kršenju odredaba Etičkoga kodeksa odlučuje Etički odbor. Etički odbor imenuje Upravni odbor na vrijeme od 3 (tri) godine iz redova akademskog osoblja, osim predstavnika studenata koji se bira na period od 1 (jedne) godine. Etički odbor se sastoji od 9 (devet) članova, od kojih je jedan student.

Etički odbor na početku svakoga semestra realizuje aktivnosti u cilju zaštite akademskog integriteta, sprečavanja diskriminacije, neetičkog ponašanja, netolerantnosti, upoznavanja studenata s načelima Etičkoga kodeksa i mehanizmima očuvanja akademske čestitosti.

Strategija obezbjeđenja kvaliteta Fakulteta za crnogorski jezik i književnost

Upravni odbor FCJK usvojio je Strategiju obezbjeđenja kvaliteta Fakulteta za crnogorski jezik i književnost 4. 9. 2014. godine kojom su definisani svrha, ciljevi, mjere i subjekti obezbjeđenja kvaliteta. Usvajanjem Strategije FCJK se pozicionirao kao obrazovna i naučnoistraživačka ustanova koja će permanentno težiti najvećem kvalitetu svih svojih aktivnosti i djelatnosti. Kvalitet predstavlja najvažniji strateški zadatak i cilj Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, koji teži izvrsnosti u svim oblicima svog nastavnog i naučnoistraživačkog rada. Strategija obezbjeđenja kvaliteta je osnovni strateški razvojni dokument Fakulteta, trajnog karaktera, koji će se periodično, po potrebi revidirati od strane stručnih organa Fakulteta, a u skladu sa potrebama obrazovanja i promjenama prilika u naučnome svijetu.

Strategijom obezbjeđenja kvaliteta Fakultet za crnogorski jezik i književnost se opredjeljuje za neprekidno unapređenje kvaliteta studijskih programa, nastavnog procesa, naučnoistraživačkog i stručnog rada, nastavnika i saradnika, studenata, udžbenika, literature, bibliotečkih i informatičkih resursa, upravljanja fakultetom, prostora i opreme, finansiranja, nenastavnih aktivnosti, uslova rada. Usvajanjem Strategije obezbjeđenja kvaliteta Fakultet postavlja dostizanje najviših akademskih standarda i najvećih vještina i sposobnosti studenata i nastavnika za svoj prioritet. Strategija obezbjeđenja kvaliteta predstavlja čvrstu integrisanost misije, ciljeva i vrijednosti Fakulteta, izvještaja o samovrednovanju i najboljih rješenja iz okruženja na polju kvaliteta. Fakultet za crnogorski jezik i književnost je visokoobrazovna akademska i naučna institucija koja svoju misiju realizuje nastavnim i naučnim, obrazovnim i stručnim radom i istraživanjima.

Misija Fakulteta je da:

- obrazuje studente iz oblasti crnogorskog jezika i književnosti;
- praćenjem međunarodnih standarda omogućiti studentima vezu sa srodnim institucijama visokog obrazovanja u inostranstvu;
- povezivanjem sa domaćim, regionalnim i međunarodnim institucijama prihvata pozitivna iskustva u okviru djelatnosti Fakulteta;

- teži kontinuiranom praćenju i unapređenju kvaliteta studijskih programa, nastave, naučnoistraživačkog rada i svih drugih standarda iz oblasti visokog obrazovanja i nauke u okviru djelatnosti Fakulteta;
- obezbjeđuje uslove za realizaciju i razvoj naučno-istraživačkog rada u okviru djelatnosti Fakulteta;
- kontinuirano unapređuje izdavačku djelatnost, angažovanjem, kako akademskog kadra, tako i studenata;
- kao društveno odgovaran subjekt bude intenzivno uključen u život i rad lokalne zajednice.

Da bi ostvario svoju misiju, Fakultet je uspostavio ciljeve da:

- kontinuiranim radom ostvaruje i stalno unapređuje kvalitet visokog obrazovanja na Fakultetu;
- poboljšava kvalitet studijskog programa, nastave i uslova za rad;
- uključuje studente kao partnera u procesu visokog obrazovanja;
- istražuje i proučava crnogorsku književno-jezičku prošlost;
- obezbijedi standardizaciju crnogorskog jezika;
- izučava crnogorski jezik u prošlosti i sadašnjosti;
- se bavi izdavačkom djelatnošću;
- organizuje naučne skupove i simpozijume na temu jezika i književnosti;
- kontinuirano razvija i stvara uslove za naučno-istraživački rad;
- razvija i unapređuje međunarodnu saradnju i omogućiti svojim studentima i nastavnom osoblju boravak na inostranim institucijama visokog obrazovanja;
- stvara nastavni podmladak;
- stalno unapređuje znanja zapošljenih;
- u svim oblastima svog djelovanja razvija sistem obezbjeđenja kvaliteta;
- u potpunosti primjenjuje nove obrazovne i naučne tehnologije i ostvaruje druge ciljeve iz oblasti visokog obrazovanja.

Dokumenta koja podržavaju i koja prate Strategiju obezbjeđenja kvaliteta rada institucije:

1. Izvještaji o radu – polugodišnji i godišnji
2. Dokumentacija o samoevaluaciji u okviru akreditacije i reakreditacije (Izvještaji i standardi)
3. Studentske ankete
4. Analiza realizacije nastave
5. Analiza uspjeha studenata
6. Finansijski izvještaj

Standardi i indikatori za obezbjeđivanje kvaliteta

Polazeći od *Standarda i smjernica za obezbjeđivanje kvaliteta* u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG) i iskustva na nacionalnome nivou (dokument Standardi i indikatori za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta/samoevaluacija Univerziteta Crne Gore), Komisija je odredila sljedeće standarde kvaliteta na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost:

1. Unapređenje kulture kvaliteta i akademskog integriteta
2. Nastava
3. Studenti
4. Ljudski resursi
5. Naučno-istraživačka i umjetnička djelatnost
6. Saradnja i mobilnost
7. Upravljanje resursima

1. Unapređenje kulture kvaliteta i akademskog integriteta

Unapređenje kulture kvaliteta i akademskoga integriteta temeljna je pretpostavka obezbjeđenja kvaliteta na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost. Ustanova treba da razvija mehanizme stalnoga obezbjeđenja kvaliteta, kroz implementaciju mehanizama kvaliteta koji na inkluzivan, cjelovit i prihvatljiv način obezbjeđuju kvalitetno djelovanje Fakulteta.

Postojanje Etičkoga kodeksa i njegovo poštovanje od strane akademske zajednice osnov su na kojem počiva akademski integritet. Akademski integritet definiše se od strane Međunarodnoga centra za akademski integritet kroz šest osnovnih vrijednosti: povjerenje, poštovanje, iskrenost, poštenje, odgovornost i hrabrost.

Prijem u Evropsku asocijaciju univerziteta (EUA) – Fakultet za crnogorski jezik i književnost nova je članica Evropske asocijacije univerziteta (EUA), prestižne organizacije koja okuplja visokoobrazovne institucije dokazanoga kvaliteta iz 50 evropskih država. Pristupanje EUA predstavlja značajan podsticaj razvoju i unapređenju

kulture kvaliteta na svim nivoima rada Fakulteta:

1. Jačanje institucionalne prepoznatljivosti i kredibiliteta

Članstvo u EUA potvrđuje da Fakultet ispunjava međunarodno prepoznate standarde akademskog kvaliteta. Ovo predstavlja spoljašnje priznanje našeg dosadašnjeg rada i dodatno učvršćuje reputaciju institucije.

2. Povećanje posvećenosti kontinuiranom unapređenju

EUA promoviše vrijednosti kvaliteta, transparentnosti i akademske odgovornosti. Uključivanjem u ovu mrežu Fakultet dobija pristup savremenim smjernicama, alatima i praksama koje podstiču dalji razvoj interne kulture kvaliteta.

3. Usvajanje evropskih standarda i praksi

Kroz članstvo, Fakultet se direktno povezuje sa evropskim mehanizmima za obezbjeđivanje kvaliteta. To ohrabruje harmonizaciju naših procedura sa ESG standardima i jača održiv, sistematičan pristup kvalitetu.

4. Razvoj okruženja u kojem se njeguje akademski integritet

Učešće u EUA mreži doprinosi podizanju svijesti o važnosti etičkih načela, odgovorne naučne prakse i profesionalnih standarda, što dodatno unapređuje akademski integritet na Fakultetu.

1.1. Obezbjedenje kvaliteta i pospješivanje kulture akademskoga integriteta

Na Fakultetu tokom studijske 2024/25. godine realizovan je veći broj aktivnosti koje se odnose na promociju i unapređenje kulture kvaliteta te širenje kulture akademskoga integriteta.

U skladu s dosadašnjom praksom na početku semestara prodekan za nastavu upoznao je studente s načelima Etičkoga kodeksa i mehanizmima očuvanja akademskoga integriteta.

U okviru djelovanja Kancelarije za međunarodnu saradnju i obezbjeđenje kvaliteta kontinuirano se sprovode aktivnosti na planu obezbjeđivanja kvaliteta i širenja kulture akademskoga integriteta. Trenutno je u okviru Kancelarije angažovano dvoje zaposljenih na FCJK, a tokom godine organizovana su 3 sastanka s članovima Etičkoga odbora i uprave FCJK u cilju razmatranja pitanja iz kruga obezbjeđivanja kvaliteta i

promocije akademskoga integriteta. Također, organizovan je susret i obuka sa studentima o ulozi vještačke inteligencije u obrazovanju i nastavi, sa posebnim naglaskom na izazove, ograničenja i etičke aspekte njene upotrebe, uključujući načine na koje odgovorna primjena AI može doprinijeti očuvanju i jačanju akademskog integriteta.

Komisija za samovrednovanje i obezbjeđenje kvaliteta organizovala je 4 sastanka u cilju pripreme izvještaja o samoevaluaciji, uključujući i razmatranje pitanja obezbjeđivanja kvaliteta i širenja kulture akademskoga integriteta.

Tokom studijske 2024/25. godine Etičkome odboru FCJK nije pristigla nijedna tužba iz domena njegove djelatnosti, pa nije bilo ni pokretanja disciplinskih postupaka.

Na sednicama Vijeća FCJK tokom studijske 2024/25. godine kontinuirano je raspravljano o mehanizmima unapređenja kvaliteta i kreiranju ambijenta za promociju akademskoga integriteta.

Tokom studijske 2024/25. godine na FCJK odbranjeno je 6 master radova koji su prošli provjeru sprečavanja plagijarizma. U postupku provjere radova pored mentora i članova komisije za ocjenu i odbranu rada učestvovali su članovi Komisije za master studije i tehnički urednik FCJK, koji se pobrinuo da radovi prođu provjeru autentičnosti kroz poređenje s dostupnim digitalnim i internetskim bazama.

Promocija i unapređenje kulture kvaliteta te broj zaposlenih u čijoj nadležnosti su promocija i unapređenje kulture kvaliteta i akademskoga integriteta na FCJK su u nadležnosti dekana, prodekanā, sekretara te članova Komisije za samovrednovanje i obezbjeđenje kvaliteta i Komisije za master studije, šefa Studentske službe i tehničkoga urednika. Ukupan broj zaposlenih angažovanih na ovim poslovima je 11, što čini 39,28% zaposlenih na FCJK.

- Tokom studijske 2024/25. godine na FCJK odbranjeno je 6 master radova.
- Trenutno je u okviru Kancelarije angažovano dvoje zaposlenih na FCJK, a tokom godine organizovana su 3 sastanka s članovima Etičkoga odbora i uprave FCJK u cilju razmatranja pitanja iz kruga obezbjeđivanja kvaliteta i promocije akademskoga integriteta.
- Održan je susret i obuka o izazovima ulozi AI u savremenom obrazovanju i nastavi.
- Na FCJK je septembra 2025. održana obuka o akademskoj čestitosti za studente. Obuku je vodio dekan FCJK prof. dr Aleksandar Radoman.

2. Nastava

Fakultet za crnogorski jezik i književnost nastoji da kreira ambijent u kojem se znanje i vještine usvajaju u skladu sa recentnim metodičkim i pedagoškim uzusima s krajnjim ciljem oblikovanja ličnosti osposobljenih da daju adekvatan odgovor zahtjevima savremenoga doba.

Potrebno je težiti uspostavljanju institucionalnoga i vaninstitucionalnoga okvira u kojem je moguće realizovati obrazovne ciljeve razvijanja znanja i vještina studenata kako bi se izgrađivale ličnosti sposobne za kritičko, autonomno, slobodno, progresivno promišljanje, zasnovano na znanju i interdisciplinarnim iskustvima.

Planovi i programi FCJK moraju pratiti savremene vrijednosti i dostignuća evropskoga obrazovnoga okvira i trebaju biti cjeloviti, svrhoviti, komunikativni, usmjereni na sticanje praktičnih znanja i vještina i motivaciji za razvoj kompetencija, kako bi se stekli uslovi za što kvalitetniji razvoj obrazovnoga procesa i pozicioniranje ustanove u visokoobrazovnom kontekstu.

Na FCJK djeluju dva studijska programa: Trogodišnji osnovni akademski studij „Crnogorski jezik i književnost“ (180 ECTS) i dvogodišnji master akademski studij „Crnogorski jezik i književnost“ (120 ECTS). Plan i programi ova dva studijska programa u velikoj su mjeri usklađeni sa sličnim studijskim programima nacionalne filologije u regionu, a u znatnoj mjeri i sa studijskim programima koji se realizuju na Filološkome fakultetu u Nikšiću.

Nastava na studijskim programima odvija se dominantno na crnogorskome jeziku, s tim što je u okviru osnovnoga studija na prve dvije godine prisutna i nastava na engleskome jeziku zastupljena na svakoj godinu u procentu od 16,6%.

Na FCJK nema interdisciplinarnih studijskih programa – smjerova, ali se u okviru master programa kroz mogućnost odabira velikoga broja izbornih predmeta studenti mogu opredijeliti i za predmete koji doprinose sticanju interdisciplinarnih znanja i vještina.

Nastava se odvija kroz klasične modele predavanja i vježbi, ali i uz prisustvo praktične i terenske nastave. Povremeno se realizuje i onlajn nastava za gostujuće predavače.

Provjere znanja odvijaju se putem polaganja: pismenim putem redovnih i popravnih kolokvijuma (po 2 u toku semestra iz većine predmeta), kao i kroz 3 ispitna roka (januarski, junski i septembarski), sa po dva ispitna termina na kojima se obavlja usmeno ispitivanje. Pored navedenih klasičnih oblika provjere znanja studentima je omogućeno prikupljanje bodova tokom semestra kroz prisustvo, aktivnost na času te izradu seminarskih i projektnih radova i zadataka.

Iz pojedinih predmeta prisutna je terenska nastava (prikupljanje dijalektološke i folklorističke građe na terenu), a svake godine organizuje se i jednodnevni nastavni izlet za studente tokom kojega se obilaze istorijske lokacije vezane za postanak crnogorske pismenosti će se kroz razgovor s predmetnim nastavnikom studenti informišu o kontekstu nastanka crnogorske pismenosti. Praktična nastava uključena je u silabuse tokom cijeloga studija u iznosu od oko 30%, a u znatnijem procentu realizuje se u saradnji s osnovnim i srednjim školama na Cetinju i Podgorici u okviru predmeta Metodika nastave crnogorskoga jezika i književnosti na master studiju.

FCJK ima potpisane sporazume s Osnovnom školom „Njegoš“ s Cetinja, Gimnazijom – Cetinje i Srednjom ekonomskom školom „Mirko Vešović“ iz Podgorice o realizaciji praktične nastave i hospitovanja za studente u tim javnim ustanovama.

Na FCJK se redovno organizuju i predavanja gostujućih predavača na teme koje su obuhvaćene nastavnim programom, kao i omaži i književni programi autorima koji su zastupljeni u predmetnim programima.

- Prošecan procenat izlaznosti studenata u anketnom vrednovanju nastave iznosi 62%.
- Prošecna ocjena vrednovanja studijskih programa od strane studenata u toku studija iznosi 4,92.
- Procenat zastupljenosti akademskog osoblja u odnosu na ukupan broj studenata iznosi 20,73%.
- Procenat zastupljenosti administrativnoga osoblja u odnosu na broj studenata iznosi 14,63%.
- Prošecan broj sati angažovanja nastavnika u nastavi (opterećenje) na neđeljnomo nivou iznosi 8 sati.
- Prošecan broj sati angažovanja saradnika u nastavi (opterećenje) na neđeljnomo nivou iznosi 8.

3. Studenti

Fakultet treba da obezbijedi uslove u kojima studenti zauzimaju centralno mjesto uz puno uvažavanje ličnosti studenta i odabir metoda i pristupa izvođenja nastave koji će na najbolji način podsticati kreativni rad i osposobljavati studente za usvajanje znanja i vještina te samovrednovanje obrazovnoga procesa.

Svi oblici provjere znanja studenata trebaju biti usklađeni s usvojenim i studentima predočenim pravilima i kriterijumima i zasnovani na ravnopravnosti u tretmanu, a bilo kakav oblik diskriminacije ili nejednakoga pristupa mora biti odbačen.

3.1. Struktura upisanih studenata

Procenat primljenih kandidata na osnovnim u odnosu na konkursom predviđen broj: 67,5%

Procenat primljenih kandidata na masteru u odnosu na konkursom predviđen broj: 33,33%

Procenat primljenih kandidata iz Crne Gore na osnovnim studijama iznosi **100%**.

Procenat primljenih kandidata iz Crne Gore na master studijama iznosi **100%**.

3.2. Rezultati tokom studija

Ukupna prosečna prolaznost na ispitima u studijskoj godini (računati ponderisani procenat)

Procenat studenata koji nastavljaju studije nakon prve godine studija osnovne/master/, za osnovne studije **34,4%**, za master studije **60,00%**.

3.3. Svršeni studenti

Procenat studenata koji su diplomirali/magistrirali u zakonom predviđenom roku (srednja vrijednost za posljednje 3 generacije)

Osnovne studije:

Generacija	Postotak (%)
2020/21.	18,18
2021/22.	10,00
2022/23.	0,00
Srednja vrijednost	21,51

Master studije:

Generacija	Postotak (%)
2020/21.	12,12
2021/22.	8,69
2022/23.	17,64
Srednja vrijednost	26,69

Procenat studenata koji su boravili na drugom univerzitetu u odnosu na ukupan broj studenata je **0%**.

3.4. Alumni

Broj alumnista sa kojima Fakultet ima uspostavljenu saradnju: **5**

3.5. Vannastavne aktivnosti

Broj vannastavnih aktivnosti studenata tokom 2024/25. godine iznosi **preko dvadeset** (književne tribine, izleti, maskenbal, promocije...).

4. Ljudski resursi

Zapošljeni na FCJK, bilo da je riječ o akademskome ili neakademskome osoblju, angažovani su u skladu s kompetencijama i zahtjevima za što efikasnije i produktivnije djelovanje.

Struktura i broj zapošljenih upodobljen je sa zahtjevima ustanove i istovremeno prilagođen zahtjevima tržišta rada. Studijski programi su atraktivni i konkurentni na tržištu rada čime se obezbjeđuje kontinuirano interesovanje za upis, a istovremeno se održava balans između broja zapošljenih na ustanovi i broja studenata. Takođe, važno je da vodimo računa i o starosnoj strukturi zapošljenih kako bi se obezbijedili optimalni uslovi za rad ustanove.

4.1. Akademsko osoblje

Starosna struktura nastavnika / **0 (0%)** <35 / **9 (75%)** 35-50 / **3 (25%)** > 50/ godina (broj i % u odnosu na ukupni broj)

Starosna struktura saradnika / **0 (0%)** <30 / **3 (60%)** 30-40/ **2 (40%)** > 40/ godina (broj i % u odnosu na ukupni broj)

Broj i procentualna zastupljenost akademskog osoblja angažovanih na puno radno vrijeme po zvanjima:

12 doktora nauka u nastavnom zvanju (**3 - 41,66%** redovni profesori, **2 - 16,66%** vanredni profesori, **7- 58,33%** docenti); **5** saradnika u nastavi (**4 - 75%** doktoranada, **1 - 25%** magistranada);

Broj akademskog osoblja angažovanog sa drugih univerziteta i procenat u odnosu na ukupan broj angažovanog akademskog osoblja: **5 (4 - 80%** redovni profesori, **1- 20%** vanredni profesori);

41,66% u odnosi na ukupan broj angažovanoga osoblja u nastavnome zvanju.

Broj angažovanih saradnika u nastavi po osnovu ugovoru o djelu i procenat u odnosu na ukupan broj angažovanoga osoblja bez naučnog zvanja:

• **3 (1 - 33,33%** doktoranda, **2 - 66,66%** magistranada);

27,27% u odnosi na ukupan broj angažovanoga osoblja bez naučnog zvanja.

Procenat naučnog osoblja u odnosu na ukupno osoblje **56,66%**.

4.2. Administrativno osoblje

Starosna struktura / **1 (7,69%)** <35 / **8 (61,53%)** 35-50 / **3 (23,07%)** 50-60/ **1 (7,69%)** > 60 godina (broj i % u odnosu na ukupni broj)

Procenat administrativnog osoblja u odnosu na /akademsko osoblje **46,42%**.

Tokom izvještajnog perioda administrativno osoblje je po zapošljenom pohađalo prosječno pet do šest edukacija, seminara, treninga i drugih oblika stručnog usavršavanja.

5. Naučno-istraživačka djelatnost

Fakultet kreira uslove za bavljenje naučnim istraživanjima, pokretanje i realizaciju naučno-istraživačkih projekata, kontinuirano publikovanje naučnoga časopisa te razvijanje kvalitetne naučne izdavačke produkcije. Fakultet radi na podsticanju akademskoga osoblja na istraživanje i publikovanje naučno-istraživačkih radova, obezbjeđenje uslova za kvalitetan istraživački rad u cilju jačanja istraživačkih kapaciteta i snaženje ustanove kao važnoga naučno-istraživačkoga centra iz domena humanističkih nauka.

Pored kontinuirane podrške našim istraživačima, u protekloj godini Fakultet za crnogorski jezik i književnost je značajno unaprijedio svoje istraživačke kapacitete kroz realizaciju više nacionalnih projekata, objavljivanje dvanaest monografija i dva broja časopisa *Lingua Montenegrina* (koji je indeksiran u bazi Web of Science), te organizovanje međunarodnih naučnih skupova Cetinjski filološki dani i Cetinjski forum. Time je Fakultet dodatno afirmisao svoju poziciju kao relevantnog centra za filološka i humanistička istraživanja, omogućivši akademskom osoblju i studentima aktivno učešće u savremenim naučnim diskursima. Istovremeno, kroz modernizaciju bibliotečkog fonda otvaranjem legata Vaclava Havela, te proširenje izdavačke djelatnosti, izdavanjem kapitalne Istorije crnogorske kulture, stvoreni su mnogo bolji uslovi za rad, pristup literaturi i izradu kvalitetnih naučnih i izdavačkih sadržaja, čime se direktno doprinosi podizanju ukupnog standarda akademske i istraživačke izvrsnosti.

5.1. Projekti

U saradnji s Prijestonicom Cetinje i Centrom za kulturu Prijestonice FCJK je realizovao nacionalni projekat „Istorija crnogorske kulture“, čiji je krajnji rezultat publikovanje kapitalne monografije *Istorija crnogorske kulture*, koja je prvi put objedinila na jednome mjestu saznanja o različitim segmentima crnogorske kulture u istorijskome slijedu. Projekat je okupio 13 renomiranih stručnjaka, a monografija je promovisana jula 2024. godine.

Nastavljen je rad na postojećim projektima, a u okviru projekta „Izučavanje savremenoga crnogorskoga jezika“ započet je potprojekat „Akcentologija crnogorskoga standardnog jezika“ koji bi trebalo da bude finalizovan publikovanjem monografije na proljeće 2025. godine.

5.2. Publikacije

U prethodnoj akademskoj godini objavljene su 4 monografske publikacije u izdanju Fakulteta i 2 broja časopisa *Lingua Montenegrina* koji se nalazi u prestižnoj bazi naučnih časopisa Web of science.

5.3. Naučni i stručni skupovi

U prethodnoj akademskoj godini organizovana su tri naučna skupa:

- Međunarodni naučni skup „Milenko A. Perović – život i djelo“ (septembra 2024)

Milenko A. Perović – život i djelo

U saradnji s Crnogorskim PEN centrom FCJK je organizovao 20. 9. 2024. međunarodni naučni skup „Milenko A. Perović – život i djelo“ uz učešće 20-ak naučnika i intelektualaca iz Crne Gore, Hrvatske i Srbije.

- Međunarodni naučni skup „Tradicijske kulture Balkana – povodom 250 godina od objavljivanja Hasanaginice“ (oktobra 2024)

Tradicijske kulture Balkana – povodom 250 godina od objavljivanja Hasanaginice

U suorganizaciji s Crnogorskim PEN centrom organizovan je 16. 10. 2024. međunarodni naučni skup „Tradicijske kulture Balkana – povodom 250 godina od objavljivanja Hasanaginice“ uz učešće 15 naučnika iz Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Slovenije.

- Međunarodni naučni skup „Cetinjski filološki dani“ (septembra 2025)

Cetinjski filološki dani V

Od 17. do 19. septembra 2025. godine na FCJK-u je održana peta međunarodna konferencija „Cetinjski filološki dani“. Skup je otvorio dekan, a program je bio organizovan kroz dvije sesije: jezika (štokavski standardni jezici, južnoslavistički i slavistički aspekt) i književnosti-kulture-folkloristike balkanskih naroda (s istorijskim, teorijskim i komparativnim pristupom). Na konferenciji su učešće uzeli naučnici iz dvadesetak zemalja – Evrope, Sjedinjenih Američkih Država i Balkana – a predstavljen je veliki broj referata: u plenarnom i drugim sesijama izloženo je više od 70 radova koji obrađuju probleme iz montenegristike, južnoslavistike, slavistike, lingvistike i književne filologije. Kao i ranijih godina, konferencija je objedinjavala savremene i istorijske pristupe, podstičući međunarodnu saradnju i multidisciplinarno proučavanje. FCJK je time potvrdio

status centra od regionalnog i međunarodnog značaja u filološkim i humanističkim istraživanjima.

5.4. Partnerstva

Lokalne: Crnogorski PEN centar u suorganizaciji društveno-kulturološkoga skupa „Cetinjski forum“ i Centar za kulturu Prijestonice Cetinje s kojom je realizovano nekoliko programa, obilježavanje Dana studenata kao i organizacija posėte crnogorskih srednjoškolaca Fakultetu za crnogorski jezik i književnost.

Međunarodne: Međunarodna partnerstva predstavljaju ključni segment razvoja akademske zajednice, jer omogućavaju razmjenu znanja, saradnju na naučnim projektima i jačanje profesionalnih veza među institucijama različitih zemalja. Saradnja sa fakultetima i institutima širom regiona i Evrope – poput Filološkog fakulteta Univerziteta u Prištini, Instituta za jezik Univerziteta u Sarajevu, Instituta za makedonski jezik u Skoplju ili Slavističkog komiteta Bosne i Hercegovine – doprinosi produbljivanju lingvističkih, kulturnih i filoloških istraživanja. Ove institucije zajedno rade na očuvanju i razvoju jezičke baštine, razmjeni stručnjaka i unapređenju nastavnih programa.

Partnerstva sa evropskim istraživačkim centrima, poput Instituta za poljski jezik Poljske akademije nauka iz Krakova, Instituta za lingvistiku Slovačke akademije nauka iz Bratislave i Filozofskog fakulteta Univerziteta u Prešovu, otvaraju prostor za međunarodne projekte i interdisciplinarni pristup jeziku. Važnu ulogu imaju i obrazovne institucije poput Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti iz Osijeka te Faculty of Education University of South Bohemia u Češkim Budejovicama, koji je koordinator mreže CzechSeLan u okviru CEEPUS programa. Učešće u ovoj mreži jača mobilnost studenata i nastavnika te razvija inovativne metode učenja jezika, čime se dodatno obogaćuje međunarodni akademski prostor.

5.5. Mentori

Broj mentora na osnovnim studijama imenovanih u toku prethodne godine: **0**

Broj mentora na master studijama imenovanih u toku prethodne godine: **6**

6. Saradnja i mobilnost

Fakultet razvija saradnju i uspostavlja mobilnost s drugim ustanovama. Saradnja i mobilnost su ostvarene kroz realizaciju zajedničkih projekata i istraživanja, suorganizaciju promocija, suizdavaštvo publikacija i sl.

Pod saradnjom i mobilnošću s drugim ustanovama imaju se u vidu druge visokoobrazovne ustanove, kulturne i naučne ustanove, predstavnici privrednoga sektora, dijaspora i sl. Mobilnost je obezbijedena kako za akademsko tako i za neakademsko osoblje i studente te počiva na principu razmjene i reciprociteta.

Fakultet kontinuirano razvija institucionalnu saradnju i podstiče mobilnost na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou. Saradnja se ostvaruje kroz zajedničke projekte, istraživanja, suorganizaciju promocija, suizdavaštvo publikacija i povezivanje s relevantnim kulturnim, naučnim i obrazovnim ustanovama. Mobilnost se obezbjeđuje za studente, akademsko i neakademsko osoblje, uz poštovanje principa razmjene i reciprociteta.

6.1. Saradnja

Broj ostvarenih partnerstava u samoevaluacionom periodu: 10

Partneri:

1. Filološki fakultet Univerziteta u Prištini
2. Institut za jezik Univerziteta u Sarajevu
3. Institut za makedonski jezik iz Skoplja
4. Slavistički komitet Bosne i Hercegovine
5. Institut za poljski jezik Poljske akademije nauka iz Krakova
6. Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti iz Osijeka
7. Institut za lingvistiku Slovačke akademije nauka iz Bratislave
8. Filozofski fakultet Univerziteta u Prešovu (Faculty of Arts University of Presov)
9. Faculty of Education University of South Bohemia in České Budějovice

10. Pristupanje mreži **CzechSeLan – Network for supporting the teaching of Czech as a second language** u okviru CEEPUS programa

- Koordinator: Faculty of Education University of South Bohemia in České Budějovice

6.2. Mobilnost

Broj ostvarene odlazne mobilnosti studenti/akademsko osoblje/administracija u toku posljednje godine: **2 studenti / 6 akademsko/ 0 administracija;**

Broj ostvarene dolazne mobilnosti /studenti/akademsko osoblje/administracija u toku posljednje godine: **1 studenti / 5 akademsko osoblje/ 2 administracija;**

Prosječno trajanje odlazne mobilnosti /studenti/akademsko osoblje/administracija u toku posljednje godine: **5 mjeseci za studente; 5 radnih dana za zaposljeno osoblje;**

Prosječno trajanje dolazne mobilnosti /studenti/akademsko osoblje/administracija u toku posljednje godine: **5 mjeseci za studente; 5 radnih dana za zaposljeno osoblje.**

7. Upravljanje resursima

Fakultet treba da obezbijedi adekvatne uslove kako bi se studentima omogućilo usvajanje znanja i vještina u ambijentu koji će podsticajno djelovati na njihovo formiranje. Potrebno je osigurati sve neophodne resurse za kreiranje primjerenoga ambijenta za učenje, usavršavanje i istraživanje.

Organizacija Fakulteta koja obuhvata upravljačku strukturu i organizaciona tijela treba da bude postavljena na temeljima efikasnosti rada i što kvalitetnije realizacije svih neophodnih poslova, uz vođenje računa o transparentnosti u finansiranju nastave i istraživanja.

7.1. Upravljačka struktura

Broj upravljačkih i organizacionih tijela: 3 (Upravni odbor, Vijeće i Dekan)

7.2. Prostorni kapaciteti i oprema

Broj prostornih jedinica za potrebe nastave i opremljenost savremenom opremom (biblioteke, učionice, računarske sale...): 11 (5 učionica opremljenih savremenom

opremom, 1 Svečana sala za različite namjene, opremljena savremenom opremom, 5 prostorija savremeno opremljene biblioteke od kojih je jedna opremljena kao računarska sala i čitaonica).

Broj prostornih jedinica za aktivna naučna istraživanja i opremljenost savremenom opremom: 5 prostorija biblioteke od kojih je jedna opremljena kao računarska sala i čitaonica, a jedna sadrži vrijedne legatne zasluznih montenegrista.

7.3. Informacioni sistem

Iskazati redovnost u objavljivanju informacija/aktuelnosti koje se tiču univerzitetske jedinice:

Na sajtu Fakulteta redovno se objavljuju novosti vezane za upis novih studenata, aktuelni pozivi za učešće u programima mobilnosti, najave i izvještaji s promocija izdanja Fakulteta, društvene aktivnosti, najave događaja kao i ostale tekuće servisne informacije za studente i zapošljene.

Iskazati u kojoj mjeri se ažuriraju podaci na sajtu (stranici fakultetske jedinice):

Svi podaci na sajtu FCJK objavljuju se redovno. Na sajtu postoje posebne rubrike u kojima su prikazana sva akta Fakulteta (Statut, pravilnici, strategije, odluke itd.).

Ukupan broj poseta sajtu FCJK u prethodnoj studijskoj godini je preko 3000. Najviše je iz Crne Gore, slijede zemlje regiona Hrvatska, Srbija, BiH takođe s visokim stepenom poseta.

Važan segment promocije FCJK predstavljaju društvene mreže (Facebook, Instagram).

Facebook: preko 4000 pratilaca; preko 14000 interakcija na mjesečnom nivou, od čega: 80% iz Crne Gore, 5% iz Srbije, 2% iz Njemačke, 2% iz Hrvatske, 2% iz SAD itd.

Instagram: oko 1500 pratilaca; preko 10000 interakcija na mjesečnom nivou, od čega: 91,3% iz Crne Gore, 1,7% iz Srbije, 2,5% iz SAD, 1,5% iz Hrvatske itd.

7.4. Finansiranje

Procenat finansiranja od studenata u odnosu na ukupni budžet je **0,64%**

Procenat finansiranja od tržišta u odnosu na ukupni budžet: **2,74%**

Procenat finansiranja od projekata u odnosu na ukupni budžet: **0,32%**

- Studenti 0,77%
- Tržište 3,62%
- Projekti 1,26%

SWOT analiza

SNAGA:

1. Postojanje kvalitetnog osnovnog i master studijskog programa za crnogorski jezik i književnost
2. Originalnost i prepoznatljivost – različitost u odnosu na postojeće paralelne i konkurentne studijske programe južnoslovenskih jezika i književnosti u Crnoj Gori i regionu
3. Uključenost naučno i nastavnog osoblja u relevantne naučne projekte u Crnoj Gori i regionu
4. Redovno ažuriranje i kontrola sistema za osiguravanje kvaliteta rada Fakulteta kroz praćenje smjernica iz Strategije za obezbjeđenja kvaliteta rada
5. Kvalitetna i sadržajna oficijelna web stranica Fakulteta za crnogorski jezik i književnost i aktivna prisutnost na društvenim mrežama
6. Brzina i efikasnost u radu svih zaposljenih
7. Dobra koordinacija između različitih nivoa poslovanja (finansijska, pravna i studentska služba, IT sektor, biblioteka i sl.)
8. Spoj iskustva i inovativnosti (kroz kombinovanje tradicionalnih i savremenih metoda rada)
9. Saradnja i razmjena iskustava domaćeg i gostujućeg nastavnog kadra
10. Bogata i kvalitetna izdavačka djelatnost koja se koristi u obrazovno-nastavnom procesu, za razvoj nauke i obrazovanja na Fakultetu i za širu akademsku zajednicu
11. Veliki broj gostujućih predavanja, simpozijuma i usavršavanja akademskog i studentskog kadra s obzirom na godine postojanja institucije
12. Kombinuje se tradicionalna i savremena metodologija u nastavi i omućava kvalitetan studijski program za njegove polaznike

13. Organizacija vannastavnih aktivnosti (uključuje saradnju nastavnog kadra i studenata)
14. Aktivno praćenje savremenih književnih i naučnih strujanja
15. *Lingua Montenegrina* – Naučni časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja koji redovno izlazi i u svakom broju okuplja značajna imena i stručne radove koje unapređuju i promovišu naučni rad nastavnika s Fakulteta za crnogorski jezik i književnost i drugih slavističkih katedri. U cilju podsticanja uspješnije razmjene naučnih znanja i ideja, časopis *Lingua Montenegrina* pruža otvoren pristup svom cjelokupnom sadržaju. Naučni časopis se nalazi u prestižnoj Thompson Reuters bazi naučnih časopisa; tako se radovi i istraživanja diseminiraju na globalnom nivou
16. Kvalitetni i inovativni izborni predmeti
17. Vidljivost i međunarodna prepoznatljivost naučnog rada Fakulteta kroz organizovanje naučnog simpozijuma „Cetinjski filološki dani“ i časopisa *Lingua Montenegrina*
18. Različitost u realizaciji programa i nastavnog kadra u odnosu na postojeće paralelne i konkurentne studijske programe južnoslovenskih jezika i književnosti u Crnoj Gori i regionu
19. Dobra opremljenost pratećim i kancelarijskim materijalom
20. Inovacije i unapređenje kroz usaglašavanje sa novim zakonskim odrednicama i proces reakreditacije
21. Visokokvalifikovan i stručan nastavni i vannastavni kadar
22. Dostupnost digitalne baze izdanja FCJK
23. Prepoznatljiva pozicija i naučno-obrazovna relevantnost u široj akademskoj zajednici
24. Adekvatni prostorni kapaciteti

SLABOSTI:

1. Inertnost studenata u organizovanju samostalnih studentskih aktivnosti

2. Nedostatak dobrog jedinstvenog informacionog i mrežnog sistema za studente
3. Nedostatak kompetencija i ljudskih resursa za pisanje i realizaciju većih projekata EU
4. Nedostatak administrativnih i logističkih kapaciteta (koordinaciju rada i komunikaciju između studenata i profesora obavlja veoma mali broj neakadenskog osoblja)
5. Nedovoljan broj literature na stranim jezicima u biblioteci Fakulteta
6. Nedovoljno učešće na projektima EU
7. Nedostatak programa za inostrane studente i predmeta koji se realizuju na engleskom jeziku, ili na drugim stranim jezicima
8. Nedostatak kvalitetnog promotivog materijala Fakulteta
9. Nedostatak promotivnog materijala za inostrane studente
10. Rastući troškovi (usljed povećavanja kapaciteta rada Fakulteta)
11. Nedovoljan broj gostujućih studenata s drugih fakulteta i univerziteta

MOGUĆNOSTI:

1. Velika zainteresovanost studenata zbog kvaliteta Fakulteta, ali i objektivnih potreba na tržištu rada
2. Sticanje kompetencija za pisanje i realizaciju EU projekata kroz obuku nastavnoga kadra
3. Organizacija seminara za obuku nastavnog i administrativnog kadra
4. Širenje djelatnosti Fakulteta kroz povećanje broja studijskih programa
5. Mobilnosti studenata i nastavnog osoblja kroz CEEPUS i Erasmus+ mreže za razmjenu
6. Ažuriranje naučnog portala Naučna mreža Crne Gore i otvorenost za povezivanje s drugim naučnicima i akademskim osobljem iz Crne Gore
7. Nadogradnja FCJK naučne baze
8. Realizacija Erasmus+ projekta sa više regionalnih partnera

9. Veće prisustvo u medijima

10. Potpisani ugovori o saradnji sa nekoliko inostranih fakulteta i univerziteta

PRIJETNJE:

1. Finansijska neusklađenost između dodijeljenog godišnjeg budžeta i realnih potreba Fakulteta

2. Nedostatak mogućnosti da se kvalitetan nastavni i naučni kadar bira u zvanje zbog zakonskih prepreka, nesigurnost napredovanja u naučno-nastavna zvanja i na radna mjesta uzrokovana brojnim izmjenama zakona i pravilnika

3. Nedostatak mogućnosti da Fakultet obrazuje sopstveni naučni i nastavni kadar na najvišem obrazovnom nivou doktorskih i postdoktorskih studija, i tekuće zakonske prepreke da se uspostave isti.

4. Nedostatak mogućnosti da se organizuju studijski programi i predmeti za studente na stranim jezicima

5. Nedovoljna praćenost i vidljivost te promocija u domaćim elektronskim i pisanim medijima

6. Negativan uticaj političkih i društvenih okolnosti i trendova u Crnoj Gori i regionu

7. Postojanje konkurentskih studijskih programa južnoslovenskih jezika i književnosti u Crnoj Gori i regionu

8. Česte promjene Zakona o visokom obrazovanju, što onemogućuje studijskom programu Fakulteta da se adaptira i ustali

9. Mali broj slavističkih katedri izvan regiona sa kojima je moguće uspostaviti međuinstitucionalnu saradnju

ZAKLJUČAK

Imajući u vidu SWOT analizu, Fakultet za crnogorski jezik i književnost će u skladu sa misijom i vizijom Fakulteta i Strategijom obezbjeđenja kvaliteta strateški raditi na prevazilaženju nedostataka i time doprinijeti povećanju kvaliteta rada i nastave. Na trećem sastanku fokus grupe koja se bavila izradom Izvještaja o samoevaluaciji grupa je još jednom diskutovala o napisanom izvještaju i izradila zaključak izvještaja te donijela konkretan plan aktivnosti za unapređenje rada Fakulteta u budućem periodu. Kao i na prvim sastancima i kroz komunikaciju putem imejla, grupa je bila konstruktivna i kritički nastrojena. Svi članovi radne grupe su (putem glasanja) podržali usvajanje izvještaja.

Kroz blisku saradnju sa Studentskim parlamentom Fakultet i njegove upravljačke strukture pospješivaće rad i aktivnost studenata ne samo u smislu realizacije nastave i sticanja diplome, već i u organizaciji vannastavnih aktivnosti. Kroz infrastrukturne projekte trudiće se da obezbijedi kvalitetan i koristan informatički sistem prilagođen studentskim i nastavničkim potrebama. Organizovaće obuku i treninge za profesore i stručno osoblje za pisanje i realizaciju projekata.

Kroz evropske projekte i projekte za inovacije i visokoškolsko obrazovanje pokušaće da obezbijedi budžete za realizaciju aktivnosti u cilju poboljšanja kvaliteta nastavnog osoblja i nastave te usavršavanja studenata i nastavnog i nenastavnog osoblja.

Kroz realizaciju aktivnosti u projektima i prijedlozima za budžet, Fakultet će nastojati da obezbijedi sredstva za izradu promotivnog video-materijala i brošure za inostrane studente.

U okviru predstojećih izmjena i dopuna Zakona o visokom obrazovanju, Fakultet će, predlaganjem amandmana, pokušati da obezbijedi mogućnost sticanja naučnih zvanja kroz postavljanje jasno definisanih kriterijuma za dobijanje istih.

Fakultet za crnogorski jezik i književnost će u toku izmjene i dopune Zakona o visokom obrazovanju pokušati da stvori prostor za otvaranje postdiplomskog doktorskog studija. Takođe, u saradnji sa inostranim fakultetima i univerzitetima pokušaće da učestvuje u organizaciji i realizaciji postdiplomskog doktorskog studija.

Kroz realizaciju infrastrukturnih projekata, Fakultet će se truditi da poboljša uslove za rad.

Stalnim usavršavanjem nastavnog kadra i metodologija te pospješivanjem naučno-istraživačkih aktivnosti i sveukupnog kvaliteta rada institucije, uprava i zapošljeni će se truditi da održe originalnost, inovativnost i različitost u odnosu na sve slične i/ili paralelne studijske programe u Crnoj Gori i regionu.

Fakultet će nastaviti sa unapređivanjem kvaliteta realizacije nastave i kvalitetom nastavnih planova i programa kroz konstatno izvještavanje profesora i saradnika, i prikupljanjem statističkih podataka o uspješnosti realizacije nastave i studentskih anketa.

Fakultet će nastaviti sa dosadašnjim trendom okupljanja svih relevantnih naučno-kulturnih stejkholdera i poslenika kroz organizaciju naučnih skupova, prezentacija, predavanja, neformalnih vidova obrazovanja, promocija i slično, pa će i na taj način nastaviti da bude pozitivan faktor u akademsko-naučnom i društveno-kulturnom životu Crne Gore.

Internacionalizovaćemo program kroz projekte saradnje i mobilnosti između Fakulteta i univerziteta u Evropi i svijetu. Potpisivanjem ugovora o saradnji između institucija unaprijedićemo internacionalni status i relevantnost institucije.

Pratićemo potrebe na tržištu rada i u skladu s njima organizovati metode nastave i učenja na Fakultetu i potrebne strukturne i planske reorganizacije.